

GJYKATA EVROPIANE E TË DREJTAVE TË NJERIUT

SEKSIONI I TRETË

VENDIM

Kërkesa nr. 65320/09

DEA 7.CO KUNDËR SHQIPËRISË

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Tretë), e mbledhur më 27 qershor 2023 si një Komitet i përbërë nga:

- Georgios A. Serghides, *kryetar*,
- Darian Pavli,
- Oddný Mjöll Arnardóttir, *gjyqtarë*,
- dhe Olga Chernishova, *zëvendësekretare e Seksionit*,
- Duke mbajtur në konsideratë:

- kërkesën (nr. 65320/09) kundër Republikës së Shqipërisë depozituar pranë Gjykatës, në mbështetje të nenit 34 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (“Konventa”) më 9 dhjetor 2009 nga “Dea 7.Co” sh.p.k., një kompani me përgjegjësi të kufizuar e themeluar në Shqipëri (“kompania kërkuuese”) dhe përfaqësuar nga z. I. Alushi, një avokat që e ushtron ligjin në Tiranë;

- vendimin për të bërë me dije në lidhje me kërkesën qeverinë shqiptare (“Qeveria”), përfaqësuar nga Agjenti i saj në atë periudhë, znj. L. Mandija, dhe në vijim nga z. O. Moçka, Avokati i Përgjithshëm i Shtetit;

- Pasi diskutoi, vendos si më poshtë:

LËNDA E ÇËSHTJES

1. Kompania kërkuuese operon në fushën e transportit të pasagjerëve. Çështja ka të bëjë me të drejtën e kompanisë kërkuuese për t’iu drejtuar gjykatës në mbështetje të nenit 6 §1 të Konventës, për të kundërshtuar një njoftim për detyrimet tatimore.

2. Pas një inspektimi tatimor, më 3 janar 2008, Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve (“DPT”) rivlerësoi përgjegjësitë tatimore të kompanisë kërkuuese dhe i dërgoi një “njoftim për vlerësimin tatimor” (“njoftim-vlerësimi tatimor”). DPT-ja e urdhëroi kompaninë kërkuuese të paguante 3,828,759 lekë (rreth 31,140 euro në periudhën konkrete), në lidhje me detyrimet tatimore të padeklaruara. Gjithashtu, DPT-ja vendosi ndaj kompanisë kërkuuese detyrimin për të paguar shumën prej 1,766,938 lekë (rreth 14,371 euro) për shtesat dhe penaltitetet.

A. Procesi administrativ

3. Më 1 shkurt 2008, kompania kërkuuese apeloj njoftimin e vlerësimit tatimor pranë Drejtorisë së Apelit Tatimor, e cila, më 3 mars 2008, e deklaroi apelimin të papranueshëm, pa i shqyrtuar meritat e tij. Ajo gjykonte se kompania kërkuuese nuk kishte respektuar nenin 43 të ligjit për procedurat tatimore (ligji nr. 8560, i datës 22 dhjetor 1999, i ndryshuar) sipas së cilit, përpara se të apelojë një detyrim tatimor, një tatimpagues duhet të paguajë principalin e shumës së kontestuar.

4. Pas apelit të kompanisë kërkuuese pranë organit administrativ të nivelit të dytë, më konkretisht Komisioni i Apelit Tatimor, më 23 prill 2008, organi refuzoi të shqyrtonte meritat e apelit mbështetur në të njëjtat arsye.

B. Procesi gjyqësor

5. Më 21 maj 2008, kompania kërkuuese ndërmori një akt ligjor pranë Gjykatës së Rrethit Mat ndaj zyrës rajonale të tatimeve. Ajo kundërshtonte njoftimin për vlerësimin tatimor dhe vendimet

administrative që kishin rrëzuar apelimet e saj. Ajo argumentonte se njoftimi tatimor ishte në kundërshtim me legjislacionin e zbatueshëm tatimor.

6. Më 17 korrik 2008, Gjykata e Rrethit Mat e ndërpreu procedurën për shkak të mosshfrytëzimit të mjeteve administrative. Ajo gjykonte se kompania kërkuese nuk kishte përmbushur detyrimin për të parapaguar shumat e tatimeve të kontestuara përpara se t'i kundërshtonte ato, dhe për pasojë, organet administrative të shkallës së parë dhe të dytë nuk kishin shqyrtuar meritat e apelimet të saj.

7. Më 21 korrik 2008, kompania kërkuese depozitoi një apelim për disa pika të ligjit pranë Gjykatës së Lartë. Ajo parashtroi se e kishte kundërshtuar rivlerësimin tatimor në kohën e duhur përpara organeve administrative. Gjithashtu, ajo argumentonte se ajo nuk ishte një “tatimpaguese” sipas interpretimit të legjislacionit të zbatueshëm për tatimet, për këtë arsye, nuk kishte detyrimin për të paguar shumat e vendosura nga administrata e tatimeve.

8. Më 2 tetor 2008, Gjykata e Lartë e kundërshtoi apelimin dhe la në fuqi arsyetimin e gjykatës së shkallës së parë.

9. Më 2 prill 2009, kompania kërkuese depozitoi një apelim kushtetues ku përsëriste argumentet e saj të mëparshëm (shih paragrafin 7 më sipër).

10. Më 5 korrik 2009, Gjykata Kushtetuese e deklaroi apelimin të papranueshëm pasi ai ngrinte çështje që kishin të bënin me interpretimin e ligjit dhe vlerësimin e provave, të cilat ajo i konsideronte jashtë fushës së juridiksionit të saj.

11. Përpara Gjykatës, kompania kërkuese u ankua, në mbështetje të nenit 6 §1 të Konventës, për mohimin e të drejtës për t'iu drejtuar gjykatës për të apeluar detyrimet e saj tatimore. Sipas nenit 1 të protokollit nr. 1 të Konventës, kompania kërkuese u ankua gjithashtu se vlerësimi tatimor kishte vendosur një barrë të tepërt për gëzimin e paqetë të pronës së saj.

VLERËSIMI I GJYKATËS

A. Neni 6 §1 i Konventës

12. Çështjet tatimore, si ato që janë përpara Gjykatës, janë pjesa kryesore përbërëse e prerogativave të autoritetit publik, ku natyra publike e marrëdhënies midis tatimpaguesit dhe komunitetit mbetet mbizotëruese, pavarësisht efekteve pasurore që pasjellin mosmarrëveshjet tatimore për tatimpaguesin. Rezulton se neni 6 §1 i Konventës nuk është i zbatueshëm sipas aspektit të tij civil (shih së fundmi, *Vegotex International S.A. kundër Belgjikës* ([DHM]), nr. 49812/09, §66, 3 nëntor 2022).

13. Megjithatë, aspekti penal i nenit 6 §1 është zbatuar për shtesat tatimore të cilat nuk janë parashikuar si kompensim pasuror për dëmin, por si masë për të parandaluar përsëritjen e shkeljes (*Jussila kundër Finlandës* [DHM], nr. 73053/01, § 38, GJEDNJ 2006-XIV).

14. Në çështjen konkrete, përveç detyrimeve tatimore të rivlerësuar, autoritetet vendosën ndaj kërkuarit një sërë shtesash dhe penaltetesh (shih paragrafin 2 më sipër), të cilat *prima facie* rezultojnë të kenë një natyrë ndëshkuese. Megjithatë, nuk është e nevojshme të shqyrtohet në detaje kuadri ligjor dhe natyra e atyre shtesave dhe penalteteve, pasi në çdo rast, ankesa e kërkuarit është e papranueshme për arsyet e paraqitura më poshtë.

15. E drejta për t'iu drejtuar gjykatës nuk është absolute. Ajo mund të jetë objekt kufizimesh lejuar sipas interpretimit, veçanërisht në lidhje me kushtet e pranueshmërisë së një apelimi. Megjithatë, këto kufizime nuk duhet të kufizojnë ushtrimin e së drejtës në mënyrë të tillë, apo në masë të tillë, që të cenohet thelbi i së drejtës. Ato duhet të ndjekin një qëllim legjitim dhe duhet të ekzistojë një proporcionalitet i arsyeshëm midis mjeteve të zbatuara dhe qëllimit që synohet të arrihet (shih *Omar kundër Francës* ([DHM] nr. 24767/94, § 34, 29 korrik 1998).

16. Në çështjen konkrete, kufizimi ndaj së drejtës së kompanisë kërkuese për t'iu drejtuar gjykatës rridhte prej kërkesës për të parapaguar shumën kryesore të borxhit tatimor të rivlerësuar përpara se të kundërshtojë rivlerësimi i borxhit. Kompania kërkuese nuk kundërshtoi – dhe Gjykata nuk ka

arsye të gjykojë – në lidhje me aspektin se kërkesa nuk ndiqte një qëllim legjitim (krahaso me arsyetimin në *Leduc kundër Francës*, (vendim) [Komiteti], nr. 16382/16, § 28, 17 tetor 2017, dhe vendimet e cituara në të).

17. Në lidhje me proporcionalitetin, në parashtrimet e saj përpara gjykatave vendase dhe Gjykatës, kompania kërkuese u mbështet vetëm në argumentin se, sipas ligjit vendas, nuk i kërkohej të paguante detyrimet tatimore të rivlerësuar. Megjithatë, kompania kërkuese nuk ishte ankuar përpara autoriteteve vendase se shuma që i kërkohej të parapaguante ishte e tepërt ose se ajo shumë vendoste një barrierë të paarsyeshme dhe ndaluese për të ushtruar të drejtën e saj për t'iu drejtuar gjykatës. Me fjalë të tjera, ajo u ankua për detyrimin për të paguar sipas ligjit vendas dhe jo për pamundësinë e saj për të respektuar atë detyrim (shih, për një situatë të ngjashme, *Tcaciuc dhe të Tjerë kundër Rumanisë* (vendim) [Komiteti], nr. 43695/05 dhe 5 të tjerë, §28, 4 shtator 2018, me referenca të tjera; dhe krahaso me *Loncke kundër Belgjikës*, nr. 20656/03, § 51, 25 shtator 2007, ku kërkuesi ngriti një ankesë për të drejtën për t'iu drejtuar gjykatës). Në mungesë të një argumenti për këtë aspekt, Gjykata nuk mund të konstatojë se kufizimi i të drejtës së kompanisë kërkuese për t'iu drejtuar gjykatës është jo proporcional.

18. Së fundmi, në lidhje me argumentin se autoritetet vendase nuk respektuan ligjin kur vendosën që kërkuesi duhej të parapaguante shumën përkatëse përpara se të paraqiste një apelim ndaj saj, Gjykata nuk konstatonte ndonjë arsyë për të gjykuar se ai konstatim ishte arbitrar apo qartazi i paarsyeshëm (shih *Moreira Ferreira kundër Portugalisë* (nr. 2) [DHM], nr. 19867/12, §§83 dhe 85, 11 korrik 2017).

19. Për sa më sipër, veçanërisht duke marrë në konsideratë se kompania kërkuese nuk kishte kundërshtuar aspektin se kufizimi statutor i së drejtës së saj për t'iu drejtuar gjykatës ishte jo proporcional, Gjykata konstaton se çështja nuk paraqet ndonjë shkelje të së drejtës së kompanisë kërkuese për t'iu drejtuar gjykatës, sipas nenit 6 §1 të Konventës.

B. Neni 1, i protokollit nr. 1 të Konventës

20. Nëse një kërkuës nuk respekton kërkesat vendase të pranueshmërisë, kërkesa e tij apo e saj pranë Gjykatës, në parim, duhet të deklarohet e papranueshme për mosshfrytëzim të mjeteve vendase (shih *Vučković dhe të Tjerë kundër Serbisë* (kundërshtimi paraprak) [DHM], nr. 17153/11 dhe 29 të tjerë, § 72, 25 mars 2014).

21. Në çështjen konkrete, padia vendase e kërkuetit ishte shpallur e papranueshme, sepse nuk ishin shteruar mjetet administrative përpara se kërkuesi t'i drejtohej gjykatës, dhe ai rezultat nuk ishte kontradiktor me të drejtën e kompanisë kërkuese për t'iu drejtuar gjykatës (shih paragrafin 19 më sipër). Për pasojë, ankesa sipas nenit 1, të protokollit nr. 1 të Konventës, pranë Gjykatës është e papranueshme për mosshtrim të mjeteve vendase sipas nenit 35 §§ 1 dhe 4 të Konventës.

PËR KËTO ARSYE, GJYKATA, NË MËNYRË UNANIME,

E shpall kërkesën të papranueshme.

Hartuar në gjuhën angleze dhe njoftuar me shkrim më datë 20 korrik 2023.

Olga Chernishova
ZËVENDËSSEKRETARE

Georgios A. Serghides
KRYETAR